

In gesprek met . . . **Tim Boyd, International President van de Theosophical Society (TS)**

De redactie is dankbaar dat Tim Boyd tijdens de drukbezochte viering in Naarden van 150 jaar TS en 100 jaar ITC tijd wilde vrijmaken voor een gesprek met leden van de redactie van *Theosofia*. Een deel van onze vragen beantwoordde hij al in zijn bevolgen speech, waarvan hierbij een korte samenvatting.

Terugkijkend in de geschiedenis, zien we dat het einde van een eeuw vaak een periode vol vernieuwing en verandering is. Zo ook het laatste deel van de 19e en 20ste eeuw. De jubilea die we nu vieren en de creatie van de film *One Fire* vormden een goede gelegenheid om deze periodes vanuit theosofisch perspectief nader onder de loep te nemen. We kunnen vier duidelijke tijdperken onderscheiden.

Allereerst de tijd waarin Helena P. Blavatsky, samen met anderen, besloot tot de oprichting van de TS. Zij bracht als eerste oosterse denkbeelden zoals karma en reïncarnatie naar de westerse wereld. Dat was geen simpele taak, want zij ontmoette veel tegenwerking en onbegrip in de toen veelal christelijke westerse wereld. Zij toonde moed, doorzettingsvermogen en bleek bestand tegen eindeloze onterechte beschimpingen. Maar de zaadjes die zij plantte hebben wortel geschoten en zijn uitgroeid tot stevige planten die vrucht dragen.

De tweede periode wordt gekenmerkt door Annie Besant en haar omgeving. De wereld van die tijd maakt kennis met een geleidelijk afbrokkelen van kolonialisme en een herwonnen zelfvertrouwen van gekoloniseerde naties. Vanuit Adyar zette Annie Besant zich vol vuur in voor een vrij India en schuwde niet de politieke arena te betreden. Mede door haar inzet ontstonden de National Congress Party, YWCA Women Organisation en de Scouting in India. Op spiritueel gebied beijverde zij zich voor haar pupil Krishnamurti door hem met de Order of the Star een wereldpodium te bieden.

Vervolgens zien we met Sri Ram en Radha Burnier een nieuwe tendens ontstaan, waarin de nadruk langzaam verschuift naar aandacht voor onze eigen 'mind'. Zelfonderzoek en de persoonlijke zoektocht naar waarheid komen centraal te staan, waarbij de 'mind' zowel een hulpmiddel als een barrière blijkt te zijn.

Tim benadrukt dat hij wellicht niet de juiste persoon is om de huidige tijd te duiden, hoewel hij ruim tien jaar International President van de TS is. Wie midden in een tijdsgewricht staat, mist de noodzakelijke afstand om duidelijke contouren waar te nemen. Wel ziet hij dat nadrukkelijk wordt gekeken naar een bredere invulling van ons spirituele pad, door activiteiten te ontplooiën gebaseerd op de lessen die het verleden ons leert. We hebben een mooie erfenis die we steeds weer afhankelijk van de omstandigheden een nieuwe invulling kunnen geven.

Om Adyar als voorbeeld te nemen: daar ziet Tim een groeiende aandacht voor hulp aan verwilderde dieren, voor klimaat en milieu, voor het voedsel dat we eten en de kleding die we dragen, voor samenwerken zonder competitie en voor een betere verbinding met de natuur. Deze tijd waarin crises elkaar in snel tempo opvolgen vraagt dat we inzien dat we deel van een groot geheel zijn en dat we onszelf bevrijden van het waandenkbeeld dat we afgescheiden zijn. We hebben zoveel kennis, dat we prachtige dingen tot stand kunnen brengen als we dit waandenkbeeld loslaten en samenwerken. Laten we de crises gebruiken om met elkaar een betere wereld te maken!

Dan onze vragen:

Worden in India ook grote festiviteiten gevierd, zoals in Vancouver en Naarden?

Ja, op diverse plekken in India worden feestelijkheden georganiseerd. Natuurlijk zal op de conventie in december ruim aandacht worden geschonken aan 150 jaar TS.

Zou het wenselijk zijn als we terugkeren naar de strijd lust en het activisme uit de begin periode? Er zijn ook nu weer onderwerpen waarover sterk uiteenlopende meningen bestaan zoals abortus, euthanasie, vaccinatie, genderfluiditeit, enz.

Iedere tijd vraagt om een andere aanpak. Nu geven wij vooral het goede voorbeeld en proberen wij mensen te inspireren. Activisme past daar niet in. Daarnaast is het lastig om als persoon “namens theosofie” te spreken, zelfs voor mij. Ik krijg vaak vragen over ons standpunt in zaken waar discussie over bestaat, maar ik geef altijd mijn persoonlijke mening en spreek niet namens alle theosofen. Dat zou ondoenlijk zijn, want er zijn veel nuances die iedereen op zijn eigen manier uitlegt. Ik vertrouw erop dat ieder die zich theosoof noemt nadenkt en zelf een weloverwogen standpunt inneemt.

Kun je ons iets meer vertellen over de film waarover je sprak? Zijn moderne media of krantenpublicaties goede manieren om onze denkbeelden over de bühne te krijgen?

We hebben lang nagedacht over de vorm en uitvoering van de film. Het is een geweldige klus geweest, want op verschillende locaties in de wereld is gefilmd. De Finse filmmaker Terhi Ahava heeft een professionele film geproduceerd met beeld en

V.l.n.r. Sakia Campert, Tim Boyd, Marianne Plokker

geluid dat in bioscopen tot zijn recht komt. Het is de bedoeling de film te promoten in specifieke filmhuizen en arthousebioscopen. Er wordt nu gewerkt aan een versie geschikt voor YouTube. Op 17 november zal de film wereldwijd beschikbaar zijn. Natuurlijk wordt gebruik gemaakt van de moderne media en we benaderen altijd de pers als daar aanleiding toe is, maar niet alle kranten zijn bereid nieuws over theosofie op te nemen.

Is de TS op zoek naar een nieuwe spirituele leider, zoals indertijd Krishnamurti?

Nee. Het uitkijken naar een externe leider is in deze tijd minder relevant. De moderne mens beseft dat hij zijn eigen meester moet worden en is minder op zoek naar externe goeroes. Maar ik ontvang regelmatig brieven van mensen die zeggen de reïncarnatie van Blavatsky of van Krishnamurti te zijn. Zij proberen via theosofiegroepen erkenning te krijgen.

Wordt nagedacht over het opzetten van theosofische woongroepen voor jongeren of ouderen?

Zeker, zover ik weet zijn er in de VS en India diverse initiatieven geweest om dit te verwezenlijken. Het probleem is dat je al snel het verwijt van discriminatie krijgt. Waarom mag hij/zij daar wel wonen en ik niet? Dit is de reden dat dit concept moeilijk uitvoerbaar is.

We zijn vertegenwoordigd in ca. 53 landen, waaronder islamitische landen als Indonesië, Pakistan en Bangladesh. Dat is erg veel als die allemaal door je bezocht moeten worden. Heeft u op uw reizen al een Afrikaans land bezocht?

Ja, ik bezocht Egypte. Het bezoeken van onze vertegenwoordigingen is vermoeiend maar heel nuttig. Het is altijd weer een verrassing te horen hoe mensen op hun eigen wijze uitdrukking geven aan de denkbeelden van theosofie. Er zijn nu ook contacten met China, dus wellicht dat theosofie ook daar wortel kan schieten.

Wat Nederland betreft, hoop ik kennis te maken met alle Nederlanders die verbonden zijn aan een theosofisch centrum of loge. Ieder jaar kom ik één keer naar Nederland. Juist gesprekken met de leden aan de basis zijn interessant en leerzaam. Dus: hopelijk tot volgend jaar.

Namens de redactie en lezers van *Theosofia* hartelijk dank voor dit gesprek.

Marianne Plokker, Saskia Campert

